EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.9.27.
COM(2021) 608 final

2021/0309 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

Románia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

{SWD(2021) 276 final}

2021/0309 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

Románia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 20. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A Covid19-járvány rendkívül káros hatást gyakorolt Románia gazdaságára. 2019-ben Románia egy főre jutó bruttó hazai terméke (GDP) az uniós átlag 36,8 %-ának felelt meg. A Bizottság 2021. nyári előrejelzése szerint Románia reál-GDP-je csak 3,9 %-kal csökkent 2020-ban, 2020-ban és 2021-ben kumulatívan pedig várhatóan 3,3 %-kal emelkedik. A középtávú gazdasági teljesítményre régebb óta hatást gyakorló szempontok közé tartoznak a folyó fizetési mérleg romlásából és a versenyképesség gyengüléséből eredő kockázatok, amelyek negatívan járulhatnak hozzá az előbbihez, valamint az államadósság növekedésének gyorsulása. A bürokrácia és az, hogy a hatóságok nem rendelkeznek elegendő kapacitással minőségi szolgáltatások – köztük digitális szolgáltatások – nyújtására, kedvezőtlenül érinti a polgárokat és a vállalkozásokat, különösen a kis- és középvállalkozásokat (kkv-kat), miközben a jelentős reformok és közberuházások megvalósítása szorosan kapcsolódik az irányítás javításához. Ugyanakkor a potenciális kibocsátást, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést negatívan befolyásolja a szegénység és a társadalmi kirekesztés magas kockázata, amely az egyik legmagasabb az EU-ban.

(2) A Tanács 2019. július 9-én és 2020. július 20-án az európai szemeszter keretében ajánlásokat intézett Romániához. A Tanács különösen azt ajánlotta Romániának, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést a világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság fenntartása és az azt követő helyreállítás támogatása érdekében, valamint folytassa a túlzott hiány megszüntetésére irányuló költségvetési politikát. Emellett a Tanács az államháztartással kapcsolatban az adózási fegyelem és az adóbeszedés megerősítését, az állami nyugdíjrendszer fenntarthatóságának és a második pillérhez tartozó nyugdíjalapok hosszú távú életképességének átfogó strukturális reformokkal történő biztosítását, valamint a költségvetési fenntarthatóságot veszélyeztető tartós intézkedések alkalmazásának elkerülését javasolta. A Tanács továbbá azt ajánlotta,

[1] HL L 57., 2021.2.18., 17. o.

hogy erősítsék meg az egészségügyi rendszer rezilienciáját, többek között az egészségügyi humán erőforrás és a gyógyászati termékek területén, valamint javítsák az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést és annak költséghatékonyságát, többek között a járóbeteg-ellátásra való átállás révén. A társadalmi kihívások szempontjából különösen fontosak voltak az oktatás minőségének és inkluzivitásának javítására irányuló ajánlások, elsősorban a romák és más hátrányos helyzetű csoportok esetében, a készségek javítása a szakképzés és a felsőoktatás munkaerőpiaci relevanciájának növelése révén, a szociális szolgáltatások hatókörének és minőségének növelése, a pénzügyi felzárkózást elősegítő minimumjövedelem reformjának befejezése, valamint egy olyan objektív minimálbér-meghatározás biztosítása, amely összhangban van a munkahelyteremtéssel és a versenyképességgel. A Tanács továbbá felkérte Romániát, hogy biztosítson megfelelő jövedelempótlást, valamint mindenki számára biztosítsa a szociális védelmi intézkedéseket és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A Covid19-válság kezelése érdekében Romániának azt ajánlotta, hogy rugalmas munkafeltételek és aktivizálási intézkedések kidolgozásával enyhítse a válság foglalkoztatásra gyakorolt hatását, erősítse meg a készségeket és a digitális tanulást, és biztosítsa az oktatáshoz való egyenlő hozzáférést. A Tanács továbbá azt ajánlotta Romániának, hogy őrizze meg a pénzügyi stabilitást és a bankszektor szilárdságát, biztosítsa a gazdaságnak nyújtott, a vállalkozások és a háztartások – különösen a kis- és középvállalkozások és az önfoglalkoztatók – számára előnyt jelentő likviditási támogatást, valamint a gazdasági fellendülés előmozdítása érdekében ütemezze előre a kiforrott állami beruházási projekteket és mozdítsa elő a magánberuházásokat. A beruházások kapcsán a Tanács azt ajánlotta Romániának, hogy összpontosítson a zöld és digitális átállásra, különös tekintettel a fenntartható közlekedésre, a digitális szolgáltatási infrastruktúrára, az energia és a környezetvédelmi infrastruktúra tiszta és hatékony előállítására és felhasználására, figyelembe véve a regionális különbségeket, többek között a széntermelő régiókban. A tanácsi ajánlás azt is tartalmazta, hogy többek között a szociális partnerek megfelelő bevonása révén javítsák a közigazgatás színvonalát és hatékonyságát, valamint a döntéshozatal kiszámíthatóságát, továbbá erősítsék meg az állami tulajdonú vállalatok vállalatirányítását. Az említett országspecifikus ajánlások végrehajtása terén a helyreállítási és rezilienciaépítési terv (a továbbiakban: a terv) benyújtásakor elért eredmények vizsgálata alapján a Bizottság megállapítja, hogy jelentős előrelépés történt az ország pénzügyi stabilitásának és a bankszektor szilárdságának megőrzésére vonatkozó országspecifikus ajánlás, valamint a világjárvány hatékony kezelésére, a gazdaság működőképességének fenntartására és az elkövetkező helyreállítás támogatására adott azonnali költségvetés-politikai válaszra vonatkozó ajánlás tekintetében. Emellett teljes mértékben végrehajtásra került a kkv-k és az önfoglalkoztatók megfelelő likviditásának fenntartására vonatkozó ajánlás.

(3) A Bizottság 2021. június 2-án Romániára vonatkozóan közzétette az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálat eredményeit[2]. Elemzése alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Romániában makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn, amely különösen a költség-versenyképesség csökkenésével, a külső pozíció romlásával és a folyó fizetési mérleg

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

hiányának növekedésével függ össze, háttérben az expanzív fiskális politikával és a kiszámíthatatlan üzleti környezettel.

(4) 2021. május 31-én Románia az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének megfelelően benyújtotta a Bizottságnak nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét. A terv benyújtását a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek, a civil társadalmi szervezetek, az ifjúsági szervezetek és más érdekelt felek bevonásával a nemzeti jogi kerettel összhangban lefolytatott konzultációs folyamat előzte meg. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekkel kapcsolatos nemzeti felelősségvállalás alátámasztja azok sikeres végrehajtását, tartós nemzeti szintű hatását és európai szintű hitelességét. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét.

(5) A helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek az (EU) 2021/241 rendelettel létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (a továbbiakban: Eszköz), valamint az (EU) 2020/2094 tanácsi rendelettel[3] létrehozott Európai Uniós Helyreállítási Eszköz általános célkitűzéseit kell követniük a Covid19-válságot követő helyreállítás támogatása érdekében. Elő kell mozdítaniuk az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohézióját azáltal, hogy hozzájárulnak az (EU) 2021/241 rendelet 3. cikkében említett hat pillérhez.

(6) A tagállami helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása Unió-szerte összehangolt beruházási és reformtörekvéseket jelent majd. E reformok és beruházások összehangolt és egyidejű végrehajtása, valamint a határokon átnyúló és több országot érintő projektek végrehajtása révén a reformok és beruházások kölcsönösen erősítik majd egymást, és pozitív továbbgyűrűző hatásokat eredményeznek az egész Unióban. Ezért az eszköz által a tagállamok növekedésére és munkahelyteremtésére gyakorolt hatás körülbelül egyharmada más tagállamokból eredő továbbgyűrűző hatásokból fog származni.

A hat pillérhez hozzájáruló kiegyensúlyozott válasz

(7) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének a) pontjával és V. mellékletének 2.1. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv nagymértékben („A” minősítés) átfogó és kellően kiegyensúlyozott választ jelent a gazdasági és társadalmi helyzetre, ezáltal megfelelően hozzájárul az említett rendelet 3. cikkében említett hat pillér mindegyikéhez, és figyelembe veszi azokat a konkrét kihívásokat, amelyeket Romániának kezelnie kell, valamint a pénzügyi hozzájárulást és az igényelt hiteltámogatást.

(8) A terv holisztikus megközelítést követ a helyreállítás megvalósítása és a potenciális növekedés erősítése érdekében, miközben fokozza a társadalmi-gazdasági és intézményi rezilienciát. A terv olyan, egymást kölcsönösen erősítő és koherens reformokat és beruházásokat tartalmaz, amelyek a hat pillér köré szerveződő, európai jelentőségű szakpolitikai területekre vonatkoznak.

[3] A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Uniós Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I, 2020.12.22., 23. o.).

(9) A terv nagy hangsúlyt fektet a zöld átállás pillérére, amely energia- és éghajlat-politikai intézkedéseket foglal magában, és kiemelt reformokat tartalmaz a széntermelés fokozatos megszüntetésére és a közúti közlekedés dekarbonizációjára vonatkozóan. A reformok és a beruházások várhatóan jelentősen dekarbonizálják az energiaágazatot, és felszabadítják a megújuló energiaforrások hasznosításában rejlő lehetőségeket. A magán- és középületek energiahatékonyságára, a közúti és vasúti közlekedés digitalizációjára, valamint az elektromos töltőinfrastruktúrák kiépítésére, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és a körforgásos gazdaságra helyezett erőteljes hangsúly szintén elő fogja segíteni a zöld átállást a gazdaság valamennyi ágazatában. A terv a digitális átálláshoz is hozzájárul. A digitális célkitűzésekhez hozzájáruló intézkedések a terv egészében jelen vannak, a különböző komponensekre kiterjedően, és a közigazgatás (beleértve az egészségügyet, az igazságszolgáltatást, a környezetvédelmet, a foglalkoztatást és a szociális védelmet), valamint a vállalkozások digitalizációjára, a konnektivitásra, a kiberbiztonságra és a digitális készségekre összpontosítanak.

(10) A terv számos komponense képes előmozdítani az intelligens és fenntartható növekedést. A terv számos olyan intézkedést tartalmaz, többek között új pénzügyi eszközök használata és egy Nemzeti Fejlesztési Bank létrehozása révén, amelyek várhatóan közvetlenül vagy közvetve támogatják a magánberuházásokat, többek között a kkv-k esetében, növelik az ország képességét befektetések bevonására, valamint új vállalkozások és munkahelyek létrehozására. A terv célja továbbá, hogy az adóigazgatás, az adózási keret, a költségvetési irányítás és a nyugdíjrendszer fontos reformjai révén megerősítse a költségvetés fenntarthatóságát. A terv a társadalmi és területi kohézió erősítését irányozza elő a munkaerőpiac strukturális intézkedései, valamint a város- és vidékfejlesztést célzó fontos reformok és beruházások révén, amelyek várhatóan csökkentik a regionális, régiók közötti és országon belüli területi egyenlőtlenségeket.

(11) A javasolt reformok és beruházások, különösen a digitalizáció, meg fogják erősíteni az egészségügyi rendszer általános rezilienciáját. Végezetül a terv egyes intézkedéseinek célja a következő generációknak nyújtandó segítség, elsősorban az oktatási rendszer minőségével, méltányosságával és infrastruktúrájával kapcsolatos kihívások kezelése révén. A városi és vidéki területeken az iskolai és egyetemi infrastruktúra korszerűsítése, az oktatás digitalizációja, valamint a korai iskolaelhagyók arányának csökkentését célzó támogatási rendszer jelentik a fő intézkedéseket e kihívások kezelésére.

Az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezelése

(12) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan hozzájárul a Romániának címzett, releváns országspecifikus ajánlásokban és adott esetben az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke alapján tett ajánlásokban, illetve a Bizottság által az európai szemeszter keretében hivatalosan elfogadott más releváns dokumentumokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez („A” minősítés), beleértve azok költségvetési vonatkozásait is. A világjárványra adott azonnali költségvetés-politikai válaszintézkedésekkel kapcsolatos ajánlások úgy tekinthetők, mint amelyek nem tartoznak Románia helyreállítási és rezilienciaépítési tervének hatálya alá, mindazonáltal Románia – az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban – 2020-ban és 2021-ben megfelelő

és kielégítő intézkedéseket hozott a gazdaság költségvetési eszközökkel történő azonnali támogatása érdekében. Az ajánlások arra is hivatkoztak, hogy Romániának a Szerződés 126. cikkének (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlásnak megfelelő költségvetési politikát kell folytatnia a túlzott hiány megszüntetése érdekében. A Tanács 2021. június 18-i ajánlása szerint Romániának legkésőbb 2024-ig meg kell szüntetnie a túlzott hiányt, és 2021. október 15-ét jelölte ki az eredményes intézkedések meghozatalának és a konszolidációs stratégiájáról szóló jelentéstétel időpontjaként.

(13) A terv egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét foglalja magában, amelyek hozzájárulnak a Tanács által az európai szemeszter keretében 2019-ben és 2020-ban Romániának címzett, országspecifikus ajánlásokban felvázolt gazdasági és társadalmi kihívások összességének vagy jelentős részének hatékony kezeléséhez. A tervben foglalt reformok és beruházások várhatóan hozzájárulnak majd az államháztartás és a nyugdíjrendszer fenntarthatóságához, az egészségügyhöz, a közigazgatáshoz, az üzleti környezethez, az oktatáshoz, valamint a zöld és digitális átálláshoz.

(14) Az adóigazgatás teljes körű digitalizációja és a túlzott adókedvezmények fokozatos megszüntetése, valamint a továbbfejlesztett költségvetési keretrendszer hozzá fog járulni az államháztartás fenntarthatóságához. A terv célja továbbá az állami nyugdíjrendszer fenntarthatóságának és méltányosságának biztosítása. Az egészségügyi reformok és a digitalizációs beruházások várhatóan javítani fogják az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést és annak költséghatékonyságát és rezilienciáját.

(15) A tényeken alapuló döntéshozatal, a hosszú távú tervezés és a nyilvános konzultációk, valamint a közbeszerzési eljárás javítását, az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának és függetlenségének megerősítését és a korrupció elleni küzdelmet célzó intézkedések elősegítik majd a közigazgatás minőségének és hatékonyságának javítását. A minimálbér meghatározására, az állami vállalatok vállalatirányításának megerősítésére és a szociális párbeszédre vonatkozó reformok szintén a régóta fennálló országspecifikus ajánlásokra adott választ jelentenek. A terv emellett egységes, inkluzív és minőségi koragyermekkori nevelési és gondozási rendszer kidolgozását irányozza elő, amelyet a gyermekgondozásra irányuló beruházások kísérnek.

(16) Ez a határozat nem érinti a Romániában felállítandó együttműködési, valamint az igazságügyi reform és a korrupció elleni küzdelem területén érvényes külön értékelési kritériumok teljesítése terén elért haladást ellenőrző mechanizmus létrehozásáról szóló, 2006. december 13-i 6569. számú bizottsági határozatot. Az említett határozat mellékletében szereplő kritériumok célja annak biztosítása, hogy Románia megfeleljen a jogállamiság EUSZ 2. cikkében meghatározott értékének, és azok kötelező erejűek legyenek rá nézve. Romániának meg kell tennie a megfelelő intézkedéseket e kritériumok teljesítése érdekében, az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében meghatározott lojális együttműködés elve értelmében figyelembe véve a Bizottság által az említett határozat alapján készített jelentéseket és különösen az azokban foglalt ajánlásokat.

(17) A terv előmozdítja a fenntartható és digitális beruházásokat, és támogatja a kutatási és fejlesztési tevékenységeket. A széntermelés fokozatos megszüntetésével, a kormányzati felhő létrehozásával és az elektronikus személyazonosító igazolvány

bevezetésével kapcsolatos reformok hozzájárulnak a zöld és digitális kettős átállás támogatásához.

(18) A fent említett kihívások kezelése révén a terv várhatóan hozzájárul a Romániában fennálló, az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke alapján 2020-ban kiadott ajánlásokban azonosított egyensúlyhiányok korrekciójához is, különösen a költség-versenyképesség romlásának kockázata, a romló külső pozíció és a folyó fizetési mérleg növekvő hiánya tekintetében, az expanzív költségvetési politika és a kiszámíthatatlan üzleti környezet összefüggésében.

A növekedési potenciálhoz, a munkahelyteremtéshez, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához való hozzájárulás

(19) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének c) pontjával és V. mellékletének 2.3. pontjával összhangban a terv várhatóan jelentős hatást gyakorol („A” minősítés) a növekedési potenciál megerősítésére, a munkahelyteremtésre, valamint Románia gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciájára, hozzájárulva a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához, többek között a gyermekekre és fiatalokra vonatkozó szakpolitikák előmozdítása révén, valamint a Covid19-válság gazdasági és társadalmi hatásának enyhítéséhez, ezáltal fokozva az Unión belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát.

(20) A Bizottság szolgálatai által készített szimulációk azt mutatják, hogy a terv az Európai Uniós Helyreállítási Eszköz többi intézkedésével együtt alkalmas arra, hogy Románia GDP-jét 2026-ig 1,8 %-kal, 2,9 %-ra növelje, figyelmen kívül hagyva a strukturális reformok lehetséges pozitív hatását, amely jelentős lehet.

(21) A szociális és oktatási reformok és beruházások végrehajtása várhatóan kezelni fog egyes régóta fennálló sebezhetőségeket és strukturális hiányosságokat, valamint ösztönzi a növekedést. A terv intézkedéseket tartalmaz a közigazgatás megerősítésére, a magánberuházások támogatására, különösen a kkv-k esetében, valamint az üzleti környezet javítására, többek között a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentése révén.

(22) A terv keretében az oktatás és a munkaerőpiac területén végrehajtott reformok várhatóan megerősítik a munkaerőpiacot, ami kedvez a növekedésnek. A széntermelés fokozatos megszüntetésére és a közlekedés dekarbonizációjára irányuló kiemelt reformok, valamint a zöld és digitális átállást előmozdító beruházások várhatóan fellendítik a versenyképességet és általában véve fenntarthatóbbá teszik a gazdaságot.

(23) Várhatóan számos intézkedés hozzájárul majd a társadalmi kohézióhoz és a szociális jogok európai pilléréhez. Ezek közé tartozik a jó színvonalú kisgyermekkori nevelés és gondozás elérhetőségének bővítése, a pénzügyi felzárkózást segítő minimumjövedelemre vonatkozó reform végrehajtása, egészségügyi reformok és egy utalványrendszer bevezetése, amely növelheti az inaktívak munkaerőpiaci részvételét és az újonnan foglalkoztatott munkavállalók szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférését.

(24) A tervben foglalt oktatási reformok és beruházások eredményeként várhatóan javulni fog a társadalmi reziliencia. A jól képzett munkaerő megléte és a korai iskolaelhagyás csökkentése révén a gazdaság ellenállóbb lesz a jövőbeli sokkhatásokkal szemben, és a lakosság jobban tud alkalmazkodni a változó gazdasági mintákhoz.

(25) A világjárvány idején még jobban elmélyült a szegénység és a jövedelmi egyenlőtlenség, és továbbra is fennállnak a regionális különbségek, különösen a

kiszolgáltatott csoportok esetében. A terv célja, hogy a gyermekekre és a fiatalokra vonatkozó szakpolitikák előmozdítása révén hozzájáruljon a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához. A reformok és a beruházások várhatóan választ adnak a strukturális problémákra azokon a területeken, amelyekre a világjárvány komoly csapást mért, különös tekintettel az egészségügyre, az oktatásra és az üzleti környezetre. Ezen túlmenően az ország jelenleg gyengén összekapcsolt régióiban az alapvető közlekedési infrastruktúrára és a vidéki térségekben a digitális konnektivitásra irányuló beruházások kulcsfontosságúak lesznek az összekapcsoltság erősítéséhez.

A jelentős károkozás elkerülését célzó elv

(26) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének d) pontjával és V. mellékletének 2.4. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan biztosítja, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló egyetlen intézkedés („A” minősítés) se okozzon jelentős kárt a környezeti célkitűzések tekintetében az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet[4] 17. cikke értelmében (a jelentős károkozás elkerülését célzó elv).

(27) A „Technikai iránymutatás a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet keretében történő alkalmazásáról” című bizottsági közleményben[5] foglalt technikai iránymutatással összhangban Románia bizonyítékokkal és biztosítékokkal szolgált arra vonatkozóan, hogy a tervben foglalt reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló intézkedések várhatóan nem veszélyeztetik jelentősen a hat környezetvédelmi célkitűzés egyikét sem, nevezetesen az éghajlatváltozás mérséklését, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, a víz és a tengeri erőforrások fenntartható használatát és védelmét, a körforgásos gazdaságot, a szennyezés megelőzését és csökkentését, valamint a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelmét és helyreállítását. Amennyiben indokolt volt, Románia mérséklési intézkedések végrehajtását javasolta annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a jelentős kár, amit megfelelő mérföldkövek révén kell biztosítani.

(28) Különös figyelmet kaptak azok az intézkedések, amelyek környezeti célkitűzésekre gyakorolt hatása indokolja az alapos vizsgálatot. Konkrétan, a közúti beruházásokat a közlekedés dekarbonizációjára irányuló reform kíséri, amely magában foglalja a környezetvédelmi adóintézkedéseket, a kibocsátásmentes járművek használatára vonatkozó ösztönzőket, a szennyező járművek leselejtezését, a közúti közlekedésbiztonsági intézkedéseket és az elektromos töltőállomások számának igen jelentős növelését. A terv azt is bizonyítja, hogy az Oltenia régióban a zöld hidrogén szállítását lehetővé tevő elosztóhálózat kiépítése időtálló, mivel 2030-ra 100 %-ban megújuló hidrogént és/vagy egyéb megújuló gázokat fog szállítani; az elosztóhálózatot 2026. június 30-ig üzembe helyezik és kezdetben a megújuló hidrogén legalább 20 %-át fogja szállítani. Ezeket a feltételeket a szerződés odaítélésekor közbenső mérföldkövek alapján ellenőrzik. Azt, hogy a megújuló energiaforrások és az alacsony

[4] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

[5] HL C 58., 2021.2.18., 1. o.

szén-dioxid-kibocsátású gázok használatát lehetővé tevő, gáztüzelésű kapcsolt hő- és villamosenergia-termelési beruházások megfelelnek-e a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek, a nemzeti hidrogénstratégia és cselekvési terv elfogadása és végrehajtása, a megújuló hidrogéntermelési kapacitások telepítése, a szén- és lignittüzelésű villamosenergia- és hőerőművek bezárása, jelentős mennyiségű további megújulóenergia-kapacitás, valamint a megújuló energiaforrások arányának növelését célzó konkrét reformok és beruházások biztosítják. A felújításból származó hulladékot várhatóan a körforgásos gazdaság elveivel összhangban fogják kezelni. A hulladékgazdálkodási és -újrafeldolgozási intézkedések nem tartalmaznak a jelentős károkozás elkerülésének elvével összhangban álló hulladékégetésre vagy mechanikai-biológiai kezelésre irányuló beruházásokat. A járműállomány cseréjére irányuló intézkedések biztosítják, hogy csak a tiszta üzemű járművek részesüljenek finanszírozásban. Végezetül, a vízgazdálkodásra irányuló beruházások várhatóan nem vezetnek az érintett víztestek ökológiai állapotának romlásához azáltal, hogy figyelembe veszik az e beruházások céljából elvégzendő átfogó és kumulatív környezeti hatásvizsgálat megállapításait és feltételeit.

A zöld átálláshoz, többek között a biológiai sokféleség előmozdításához való hozzájárulás

(29) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének e) pontjával és V. mellékletének 2.5. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek nagymértékben („A” minősítés) hozzájárulnak a biológiai sokféleségre is kiterjedő zöld átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. Az éghajlat-politikai célkitűzéseket támogató intézkedések összege a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben az említett rendelet VI. mellékletében meghatározott módszertannak megfelelően kiszámított teljes allokáció 41 %-a. Az említett rendelet 17. cikkének megfelelően a helyreállítási és rezilienciaépítési terv összhangban van a 2021–2030 közötti időszakra szóló nemzeti energia- és klímatervben foglalt információkkal.

(30) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv magában foglal a zöld átálláshoz hozzájáruló hosszú távú reformokat és beruházásokat. A terv részét képezi a szén- és lignitalapú energiatermelés 2032-ig történő fokozatos megszüntetését célzó reform, amely elengedhetetlen az energiaágazat dekarbonizációjához és a megújuló energiaforrások alkalmazásában rejlő lehetőségek kiaknázásához. A fenntartható közlekedést előmozdító reformok közé tartozik a közúti közlekedés dekarbonizációja, a zöld adózás, a kibocsátásmentes járművekre vonatkozó ösztönzők, a vasútra és a vízi közlekedésre való modális váltás, valamint a közúti biztonság előmozdítását célzó intézkedések. A terv nagy hangsúlyt fektet a magán- és középületek energiahatékonyságára is. A zöld költségvetési tervezés bevezetése, a közúti és vasúti közlekedés digitalizációja, az elektromos töltőinfrastruktúrák kiépítése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a körforgásos gazdaság várhatóan valamennyi gazdasági ágazatban meg fogja könnyíteni a zöld átállást is.

(31) Az erdészeti ágazatban végrehajtott számos reform és beruházás – például a nemzeti erdőgazdálkodási stratégia elfogadása, az élőhelyek ökológiai megújítása és a fajok megőrzése – révén a terv várhatóan hozzájárul a biológiai sokféleség megőrzéséhez és helyreállításához is. Az erőforrás-hatékonysággal, az anyagok újrafelhasználásával és a hulladékcsökkentéssel kapcsolatos reformok és beruházások végrehajtása azt hivatott biztosítani, hogy Románia 2030-ra átálljon a körforgásos gazdaságra.

A digitális átálláshoz való hozzájárulás

(32) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének f) pontjával és V. mellékletének 2.6. pontjával összhangban a terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek nagymértékben („A” minősítés) hozzájárulnak a digitális átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. A digitális célkitűzéseket támogató intézkedések az (EU) 2021/241 rendelet VII. mellékletében foglalt módszertannak megfelelő számítás szerint a terv teljes allokációja 20,5 %-ának megfelelő összeget tesznek ki.

(33) A terv várhatóan kezelni fogja a közigazgatáshoz kapcsolódó digitalizációs kihívásokat, és átfogó reform- és beruházáscsomagot javasol annak érdekében, hogy biztonságos, interoperábilis, költséghatékony és gyors felhasználóközpontú szolgáltatásokat nyújtson a polgárok és a vállalkozások számára. A terv tartalmazza az információs rendszerek interoperabilitásáról szóló új törvényt, amely várhatóan részletesen ismerteti azokat az egységes szabványokat és szabályokat, amelyeket a közintézményeknek figyelembe kell venniük az alkalmazások biztonságos és fenntartható környezetben történő fejlesztésére; egy kormányzati számításifelhő-törvényt, amely meghatározza a felhőinfrastruktúra, -technológiák és -szolgáltatások tervezésével, végrehajtásával, fejlesztésével és kezelésével kapcsolatos felelősségi köröket és feladatokat, egy kiberbiztonsági stratégiát, valamint a hálózati összekapcsoltságot elősegítő közös uniós eszköztár ajánlásainak végrehajtását célzó reformot, valamint az 5G biztonsági törvényt, amelyek az 5G kiépítésének alapjait jelentik. A reformokat kulcsfontosságú beruházások széles köre segíti, például a kormányzati felhő fejlesztése, az egészségügy, az igazságszolgáltatás, a környezetvédelem, a foglalkoztatás és a szociális védelem, a közbeszerzés, a nem kormányzati szervezetek digitalizációja, a fehér területek összekapcsolása, a kiberbiztonság biztosítása a különböző struktúrák számára, valamint a digitális készségek fejlesztése mind a köztisztviselők, mind a lakosság egésze esetében. Az elektronikus személyazonosító igazolvány bevezetése várhatóan megkönnyíti az állami/magánszervezetek és a polgárok közötti digitális interakciót. Emellett az új digitális foglalkozások fogalommeghatározásának a foglalkozások osztályozásáról szóló kódexbe történő beillesztésével a munkaerőpiac várhatóan igazodni fog a digitális ágazat legújabb fejleményeihez.

(34) A terv támogatja továbbá a közúti és vasúti közlekedés digitalizációját, valamint a digitális szolgáltatások fejlesztése, az adó- és vámhatóságok rendszereinek és alkalmazásainak naprakésszé tétele révén javítja az adózási fegyelmet. Az üzleti ágazatban várhatóan jelentős beruházások fognak megvalósulni, amelyek célja mind a kkv-k, mind a nagyvállalatok digitalizációjának felgyorsítása, különös tekintettel a fejlett technológiák (pl. a blokklánc, a kvantumtechnológia, a számítási felhő, a mesterséges intelligencia) fejlesztésére és alkalmazására. Az ezt alátámasztó reform várhatóan észszerűsíti, egyszerűsíti és teljes mértékben digitalizálja a vállalkozásokkal kapcsolatos szabályozási követelményeket (például a vállalatalapítást, a piacról való kilépést/a vállalkozások megszüntetését, valamint a vállalatok munkaerőpiaci kötelezettségeire vonatkozó jelentéstétellel kapcsolatos szabályozási követelményeket). Ami az oktatást illeti, a reformok közé tartozik az online oktatási tevékenységek minőségének biztosítására vonatkozó előírások kidolgozása, valamint az oktatási rendszer hozzáigazítása a DigComphoz, a diákok digitális kompetenciáinak európai keretrendszeréhez. A kapcsolódó beruházások a következőkre irányulnak: tematikus képzések kidolgozása a digitális jártasság és a digitális pedagógiai kompetenciák terén, különösen a vidéki területeken és más hátrányos helyzetű

környezetben dolgozó tanárok számára, az informatikai laboratóriumoknak és intelligens központoknak nyújtott támogatások, a nyitott oktatási segédanyagok fejlesztése és az egyetemek digitalizációjára irányuló programok.

(35) A terv valamennyi alkotóeleme tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a digitális átálláshoz vagy a kapcsolódó kihívások kezeléséhez. A legfontosabb elemek közé tartozik a digitális transzformáció, az oktatás, a fenntartható közlekedés és a vállalkozástámogatás, valamint a K+F+I. A digitális transzformációhoz hozzájáruló intézkedések várhatóan javítják a közigazgatás hatékonyságát, csökkentik az adminisztratív terheket, fokozzák a vállalatok versenyképességét és a lakosság bizonyos csoportjait (nevezetesen a diákokat, tanárokat és köztisztviselőket) alapvető és fejlett digitális készségekkel látják el, ami lehetővé teszi, hogy ezen intézkedések a gazdaság egészére nézve szinergikus hatást gyakoroljanak. A terv digitális vetületéhez egy határokon átnyúló dimenzió is tartozik, mivel Románia várhatóan részt fog venni egy alacsony energiaigényű processzorokkal és félvezető chipekkel kapcsolatos, közös európai érdeket szolgáló fontos projektként tervezett, több országot érintő projektben.

Tartós hatás

(36) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének g) pontjával és V. mellékletének 2.7. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan nagymértékben („A” minősítés) tartós hatást gyakorol Romániára.

(37) A tervben javasolt reformok várhatóan hozzájárulnak ahhoz, hogy Románia hosszú távú eredményeket és strukturális változást tudjon felmutatni. A közszférában a munkaerő-felvétel, a bérek és a szakmai előmenetel reformja várhatóan vonzó lesz a képzett és hozzáértő munkaerő számára. A független felülvizsgálat és az azt követő ajánlások elfogadása várhatóan méltányosabbá és hatékonyabbá teszi az adórendszert. A nyugdíjak terén végrehajtott reformok valószínűsíthetően méltányosabbá és fenntarthatóbbá teszik a rendszert. Az energiaágazat reformjának hozzá fog járulni az energiatermelés dekarbonizációjához. A zöld adózás szélesebb körű alkalmazása várhatóan arra ösztönzi a polgárokat és a vállalatokat, hogy környezeti szempontból fenntarthatóbb magatartást tanúsítsanak, miközben méltányosabbá teszi az adórendszert a nem szennyező anyagok összefüggésében. A nagyvárosi területek és a vidéki konzorciumok létrehozása várhatóan kibővíti azokat a szakpolitikai eszközöket, amelyekkel a szomszédos települések rendelkeznek a határokon átnyúló kérdések – például a forgalmi torlódások, a légszennyezés, a vízgazdálkodás és a lakáspolitika – kezelésére. Hasonlóképpen, a jogi rendelkezések ösztönözni fogják a kutatóintézetek önkéntes összevonását, ezáltal növelve az ország kutatási és innovációs kapacitását.

(38) A terv olyan beruházásokat tartalmaz, amelyek várhatóan tartós hatást fejtenek ki, és támogatják a gazdaság zöld és digitális átállását. A tervben szereplő digitális vonatkozású intézkedések célja az érintett intézmények digitalizálási szintjének növelése, ami várhatóan tartós hatást gyakorol majd a szolgáltatások minőségére, az üzleti környezetre és a kormányzati adatok optimális felhasználására. Ez olyan alapvető területeket érint, mint az igazságszolgáltatás, a társadalombiztosítás, az egészségügyi rendszer, a kiberbiztonsági keret vagy a közigazgatási szervek és a polgárok vagy vállalkozások közötti interakció javítását célzó platformok. A terv hozzájárul továbbá a román közigazgatás megfelelő működéséhez. Pozitív munkaerőpiaci eredmények várhatók a háztartási alkalmazottakra vonatkozó utalványrendszer bevezetése, a foglalkoztatási szolgálatok által nyújtott digitális

szolgáltatások javítása és a digitális készségek fejlesztésére irányuló programok egymást kiegészítő jellegének köszönhetően. A közegészségügyi ellátás minősége és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés várhatóan javulni fog az egészségügyi szolgáltatók teljesítményalapú kifizetési rendszerének bevezetése, az egészségügyi munkaerő-gazdálkodás javítása és az egészségügyi infrastruktúrába történő beruházások eredményeként. A digitális átállásra irányuló reformok és beruházások végrehajtásával és nyomon követésével foglalkozó munkacsoport létrehozásával a köztisztviselők speciális digitális készségeket sajátítanak el, lehetővé téve ezáltal a minőségi közszolgáltatások folyamatos javítását.

(39) A terv tartós hatása a terv és – többek között – a kohéziós politikai alapokból finanszírozott egyéb programok közötti szinergiák révén is fokozható, nevezetesen a mélyen gyökerező területi kihívások érdemi kezelése és a kiegyensúlyozott fejlődés előmozdítása révén.

Nyomon követés és végrehajtás

(40) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének h) pontjával és V. mellékletének 2.8. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt intézkedések várhatóan megfelelő módon („A” minősítés) biztosítják a terv eredményes nyomon követését és végrehajtását, a tervezett ütemtervre, mérföldkövekre és célokra, valamint a kapcsolódó mutatókra is kiterjedően.

(41) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához és nyomon követéséhez többszintű kormányzásra van szükség. Központi szinten a koordinációt a helyreállítási és rezilienciaépítési terv koordinációjával foglalkozó minisztériumközi bizottság biztosítja, amely a terv végrehajtása terén elért eredmények vizsgálatáért felel, szoros együttműködésben a Beruházási és Európai Projektek Minisztériumával (MIPE). A terv előkészítéséért, megtárgyalásáért és jóváhagyásáért a MIPE a felelős nemzeti koordinátor, amelynek munkáját az államháztartási minisztérium segíti (a hitelmegállapodás és a finanszírozási megállapodás aláírásával kapcsolatos feladatok ellátásában). Erre a feladatra a MIPE-n belül speciális szervezet jön létre. A terv végrehajtását szakminisztériumoknak és alárendelt struktúráiknak kell biztosítaniuk, a MIPE-vel való finanszírozási megállapodások megkötése révén. A szerződések a beruházások és reformok nyomon követésére, a pénzügyi tervezés végrehajtására és a jelentéstételi kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak. A terv azt is előirányozza, hogy az ellenőrzés és a kontroll végrehajtásáért független ellenőrző szerv legyen felelős. Ez a szerv ugyanaz az ellenőrző hatóság, mint az európai strukturális és beruházási alapok esetében, és független a reformok és beruházások végrehajtásáért felelős koordináló szervtől és intézményektől. Az igazgatási kapacitásnak többek között további munkaerő-felvétel révén történő megerősítését jogi aktusba kell foglalni a terv szerinti intézkedések időben történő és hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében. Az irányítási modell egyértelműen meghatározza a terv végrehajtásával, az előrehaladás nyomon követésével és a jelentéstétellel kapcsolatos felelősségi köröket. A román terv mérföldkövei és céljai világosak és reálisak, és megfelelően tükrözik a tervben előirányzott beruházásokat és reformokat. A mutatók relevánsak, elfogadhatók és kellően megalapozottak. A mérföldkövek és célok az (EU) 2021/241 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése szerint támogatásra jogosult, már befejezett intézkedésekre is vonatkoznak. E mérföldkövek és célok tartósan kielégítő teljesítése szükséges a folyósítási kérelem indoklásához.

(42) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az eszköz keretében nyújtott pénzügyi támogatást az (EU) 2021/241 rendelet 34. cikkével összhangban közöljék és elismerjék. Az (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelettel[6] létrehozott technikai támogatási eszköz keretében a tagállamok technikai támogatást kérhetnek helyreállítási és rezilienciaépítési terveik végrehajtásához.

Költségszámítás

(43) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének i) pontjával és V. mellékletének 2.9. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltségére vonatkozó, a tervben közölt indokolás közepes mértékben („B” minősítés) megfelel a következőknek: észszerű és valószerű, összhangban van a költséghatékonyság elvével és arányos a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható hatással.

(44) A tervben szereplő, becsült összköltségre vonatkozó információk és bizonyítékok az intézkedések többségében részletesek és egyértelműek. A legtöbb esetben Románia információkat szolgáltatott a folyamatban lévő vagy hasonló korábbi beruházási projektekről, vagy a fő költségtényezőkre vonatkozó összehasonlító költségadatokról, amelyek lehetővé teszik a legtöbb költségbecslés alátámasztását. A legtöbb intézkedés esetében a becsült összköltségre vonatkozó információk egyértelmű alátámasztó bizonyítékokat vagy releváns hivatkozásokat tartalmaznak, amelyek igazolják az alkalmazott egységköltség-alapú meghatározást. Egyes intézkedések esetében a részletesebb becsléseket és indoklásokat tartalmazó további információk növelhették volna a bizonyosság szintjét arra vonatkozóan, hogy a költségek észszerűek és valószerűek. Mivel e költségbecslések esetében az alkalmazott módszertan nincs kellően kifejtve, és az indokolás és a költség közötti kapcsolat időnként nem teljesen egyértelmű, a költségértékelési kritérium minősítése közepes. Románia elegendő információt és bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozóan, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek az eszközből finanszírozandó becsült összköltségére nem nyújt fedezetet meglévő vagy tervezett uniós finanszírozás. Végül a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége megfelel a költséghatékonyság elvének, és arányos a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható hatással.

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

(45) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének j) pontjával és V. mellékletének 2.10. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt intézkedések megfelelőek („A” minősítés) ahhoz, hogy megelőzzék, feltárják és korrigálják a korrupciót, a csalást és az összeférhetetlenséget az említett rendelet alapján biztosított források felhasználása során, és az intézkedések várhatóan eredményesen biztosítják az említett rendelet alapján nyújtott és más uniós programokból származó finanszírozás kettősségének elkerülését. Ez nem érinti az uniós jognak való megfelelés előmozdítására és érvényesítésére szolgáló egyéb instrumentumok és eszközök alkalmazását, többek között a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenségek megelőzése, feltárása és korrekciója, valamint az Unió

[6] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.).

pénzügyeinek az (EU) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelettel[7] összhangban történő védelme tekintetében.

(46) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti belső kontrollrendszer megbízható folyamatokon és struktúrákon alapul, és egyértelmű szereplőket, valamint szerep- és felelősségi köröket határoz meg a belső kontrollfeladatok ellátására. Összességében a belső kontrollrendszer és más releváns intézkedések, így a végső kedvezményezettekre vonatkozó adatok gyűjtése és közzététele megfelelő az (EU) 2021/241 rendelet szerinti források felhasználása során a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenségek megelőzése, feltárása és korrekciója, valamint az említett rendelet és más uniós programok alapján nyújtott kettős finanszírozás elkerülése tekintetében. Az eszköz végrehajtásának nyomon követésére szolgáló adattárrendszert az első kifizetési kérelem benyújtásának időpontjáig létre kell hozni és üzembe kell helyezni. Meg kell határozni egy olyan mérföldkövet, amely biztosítja, hogy a rendszer legalább a következő funkciókat tartalmazza: a) adatgyűjtés, valamint a mérföldkövek és célok elérésének nyomon követése; valamint b) a rendelet 22. cikke (2) bekezdése d) pontjának i-iii. alpontjában előírt adatok gyűjtése, tárolása és az azokhoz való hozzáférés biztosítása.

(47) A közbeszerzésre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése, a korrupció megelőzése és a pénzügyi érdekek védelme érdekében egyedi intézkedéseket kell végrehajtani. A Számvevőszék ellenőrző hatósága olyan rendszerstratégiára alapozta ellenőrzési módszerét, amely kiterjed mind a mérföldkövek és célok jelentésére szolgáló rendszerre, mind pedig a csalás, az összeférhetetlenség, a korrupció és a kettős finanszírozás megelőzését, feltárását és korrekcióját szolgáló belső kontrollrendszerre. A terv tájékoztatást nyújt a tervet nyomon követő, ellenőrző és végrehajtó szervek, valamint az ellenőrzési tevékenységeket végző szervek igazgatási kapacitásáról. Tájékoztatást nyújt továbbá a különböző szervek jogi felhatalmazásáról is. A koordináló szerv és az államháztartási minisztérium teljes jogi megbízatásának és az ellenőrző szerv által elvégzendő pontos tevékenységeknek a jóváhagyására várhatóan csak a terv elfogadását követően kerülhet sor. Ezért a pénzügyi, végrehajtási, kontroll- és ellenőrzési mechanizmusról szóló sürgősségi kormányrendelet hatálybalépése az első kifizetési kérelem benyújtása előtt teljesítendő mérföldkőként kerül meghatározásra.

A helyreállítási és rezilienciaépítési terv koherenciája

(48) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének k) pontjával és V. mellékletének 2.11. pontjával összhangban a terv nagymértékben („A” minősítés) olyan intézkedéseket tartalmaz a reformok és a közberuházási projektek végrehajtására vonatkozóan, amelyek koherens intézkedéseket jelentenek.

(49) A terv hat összefüggő pillér köré épül, amelyek támogatják a román gazdaság helyreállításának ösztönzését, a zöld és digitális átálláshoz való hozzájárulást, valamint a fenntarthatóbb és inkluzívabb növekedés felé vezető úton a reziliencia növelését. Az egyes pillérek olyan elemekre épülnek, amelyek egymást kölcsönösen erősítő és egymást kiegészítő reformokból és beruházásokból álló, következetes csomagokat foglalnak magukban. Valamennyi pillér egymást kiegészítő és koherens célokat követ. A tervben nincsenek következetlenségek vagy ellentmondások a

[7] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433 I., 2020.12.22., 1. o.)

pillérek vagy alkotóelemek között. A közúti infrastruktúrákba történő nagyberuházásokhoz a közúti közlekedés dekarbonizációjára irányuló intézkedések kapcsolódnak, ezért összhangban vannak a zöld átállás pillérének célkitűzéseivel. Hasonlóképpen, a széntermelés fokozatos megszüntetésével kapcsolatos reform összefüggésében a dekarbonizált energiaágazatra való átállást a gázinfrastruktúrára és az energiatermelésre irányuló beruházások is kísérik. Egyértelműen szükség van arra, hogy szisztematikusan kiegészítsék a kohéziós politikai finanszírozást, és erre van is néhány példa a komponensekben. A határvonalak megfelelően kialakultak, de azokat a partnerségi megállapodás és a kohéziós politikai programok véglegesítésekor is figyelembe kell venni.

Egyenlőség

(50) A terv egy sor olyan intézkedést tartalmaz, amelyek várhatóan hozzájárulnak a nemek közötti egyenlőség és a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség terén jelentkező kihívások kezeléséhez. Ezek közé tartoznak a fogyatékossággal élők szükségleteit kezelő intézkedések, többek között a közlekedéshez, az épületekhez és a digitális közszolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében. A nemek közötti egyenlőséget illetően a terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek célja a nyugdíjkorhatár idővel történő kiegyenlítése, valamint a nők digitális készségek fejlesztésére irányuló programokban való részvételének 50 %-os alsó küszöbértéke. A terv a kiszolgáltatott személyek (beleértve a fogyatékossággal élőket, az időseket, valamint a romákat és más kisebbségeket is) munkaerőpiaci részvételének ösztönzésére irányuló célokat is tartalmaz.

Biztonsági önértékelés

(51) Az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (4) bekezdésének g) pontjával összhangban a terv magában foglalja a kormányzati felhővel és az 5G hálózatokkal kapcsolatos beruházások biztonsági önértékelését. A kormányzati felhőalapú szolgáltatásokat illetően Románia felsorolja az irányítással, a szolgáltatásnyújtási stratégiával, az architektúrák végrehajtásával, az infrastruktúra biztonságával, a hozzáférés ellenőrzésével és a személyazonosság kezelésével, az információ- és adatkezeléssel, az informatikai műveletekkel, a technológiaszolgáltatók irányításával és a fenntarthatósággal kapcsolatos kockázatokat, ideértve a kockázatok mérséklését célzó esetleges intézkedéseket is. Ami a konnektivitási intézkedéseket, különösen az 5G hálózatok használatát illeti, a kockázati forgatókönyvek az elégtelen biztonsági intézkedésekhez, az 5G ellátási lánchoz, a fő fenyegetést jelentő szereplők működéséhez, az 5G hálózatok és más kulcsfontosságú rendszerek közötti kölcsönös függőségekhez kapcsolódó kockázatokhoz, az eszközök végfelhasználói kockázataihoz kapcsolódnak. A mérséklési intézkedések közé tartozik többek között a nemzeti kiberbiztonsági szabályozási keret, valamint a védelmi és kiberbiztonsági jogi aktus kidolgozása. A terv az összekapcsoltság közös uniós eszköztárának végrehajtására irányuló reformokat és az 5G biztonsági törvény hatálybalépését is magában foglalja.

Határokon átnyúló és több országot átfogó projektek

(52) A terv tartalmaz a transzeurópai közlekedési (TEN-T) folyosók mentén megvalósítandó beruházásokat. Ezen túlmenően az Európai Vasúti Forgalomirányítási Rendszer legalább 315 km hosszú területen történő kiépítése várhatóan lehetővé teszi a más tagállamok vasúti rendszereivel való átjárhatóságot. A terv azt is előirányozza, hogy a román vállalkozások vegyenek részt az alacsony energiaigényű processzorokra

és a félvezető chipekre vonatkozó, több országra kiterjedő projektben, amelyet a várakozások szerint elsősorban egy tervezett, közös európai érdeket szolgáló fontos projektben való részvétel vagy ahhoz való társulás révén kívánnak megvalósítani.

Konzultációs folyamat

(53) A terv leírja, hogy Románia az érdekelt felek széles körével konzultált, beleértve a regionális és helyi hatóságokat, a civil társadalmi szervezeteket, az üzleti közösséget és más érdekelt feleket. A román kormány 2021 februárjában 12 nyilvános konzultációs eseményt, valamint 20 tárcaközi találkozót szervezett annak érdekében, hogy rangsorolja a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szerepeltetendő beruházásokat és reformokat. Az érdekelt felekkel folytatott egyeztetéseket és a minisztériumok közötti egyeztetéseket követően a tervjavaslatot nyilvános konzultáció céljából közzétették, majd a kormány általi elfogadás előtt összefoglalóját bemutatták a parlamentnek, majd ezt követően benyújtották a Bizottságnak.

(54) A releváns szereplők felelősségvállalásának biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy az érintett regionális és helyi hatóságokat és érdekelt feleket, köztük a szociális partnereket, bevonják a tervben foglalt beruházások és reformok végrehajtásába.

Pozitív értékelés

(55) Miután a Bizottság pozitívan értékelte a román helyreállítási és rezilienciaépítési tervet, és megállapította, hogy a terv kielégítő módon megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdésével és V. mellékletével összhangban e határozatnak meg kell határoznia a terv végrehajtásához szükséges reformokat és beruházási projekteket, a megfelelő mérföldköveket, célokat és mutatókat, valamint a terv végrehajtásához az Unió által vissza nem térítendő pénzügyi támogatás és hiteltámogatás formájában rendelkezésre bocsátott összeget.

Pénzügyi hozzájárulás

(56) Románia helyreállítási és rezilienciaépítési tervének becsült összköltsége 29 181 842 750 EUR. Mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv kielégítő módon megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, továbbá mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége alacsonyabb a Románia számára rendelkezésre álló maximális pénzügyi hozzájárulásnál, a Románia helyreállítási és rezilienciaépítési tervéhez allokált pénzügyi hozzájárulásnak a terv becsült összköltségének összegével kell egyenlőnek lennie.

(57) Az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Romániára vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás kiszámítását 2022. június 30-ig aktualizálni kell. Ezért az említett rendelet 23. cikkének (1) bekezdésének megfelelően Románia számára rendelkezésre kell bocsátani az említett rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett maximális pénzügyi hozzájárulást meg nem haladó összeget, amely 2022. december 31-ig jogi kötelezettségvállalással terhelhető. Amennyiben a maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása nyomán szükséges, a Tanácsnak – a Bizottság javaslata alapján – indokolatlan késedelem nélkül módosítania kell ezt a határozatot az említett rendelet 11. cikkének (2) bekezdése szerint kiszámított, aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulás beillesztése érdekében.

(58) Emellett a további reformok és beruházások támogatása érdekében Románia hitel formájában nyújtott támogatást kért. A Románia által igényelt hitel maximális összege kevesebb, mint a folyó árakon számított 2019. évi bruttó nemzeti jövedelmének 6,8 %-a. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége alacsonyabb, mint a Románia részére rendelkezésre álló pénzügyi hozzájárulás és a hitel formájában kért támogatás összege.

(59) A nyújtandó támogatást a Bizottság által az (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozat[8] 5. cikke alapján az Unió nevében felvett kölcsönből kell finanszírozni. A támogatást részletekben kell kifizetni, mihelyt Románia kielégítő módon teljesítette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához kapcsolódóan azonosított releváns mérföldköveket és célokat.

(60) Románia a pénzügyi hozzájárulás 13 %-ának és a hitel 13 %-ának előfinanszírozását kérte. Az említett összeget az (EU) 2021/241 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében előírt megállapodás (a továbbiakban: finanszírozási megállapodás) valamint az említett rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében előírt hitelmegállapodás hatálybalépésétől függően és azokkal összhangban kell Románia rendelkezésére bocsátani.

(61) Ez a határozat nem érinti az uniós forrásoknak az Eszköztől eltérő bármely más uniós program keretében történő odaítélésével kapcsolatos eljárások kimenetelét, sem pedig a belső piac működésének torzulásával kapcsolatos, különösen a Szerződés 107. és 108. cikke alapján lefolytatandó eljárások eredményét. E határozat nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy a Szerződés 108. cikkével összhangban értesítsék a Bizottságot az állami támogatások lehetséges eseteiről,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk
A helyreállítási és rezilienciaépítési terv értékelésének jóváhagyása

Románia helyreállítási és rezilienciaépítési tervének az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének (3) bekezdésében előírt kritériumok szerinti értékelését a Tanács jóváhagyja. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti reformokat és beruházási projekteket, a terv nyomon követésére és végrehajtására vonatkozó intézkedéseket és ütemtervet – beleértve a releváns mérföldköveket és célokat, valamint a hitel folyósításához kapcsolódó további mérföldköveket és célokat –, a tervezett mérföldkövek és célok teljesítéséhez kapcsolódó releváns mutatókat, valamint a Bizottság számára az alapul szolgáló releváns adatokhoz való teljes körű hozzáférést biztosító szabályokat e határozat melléklete tartalmazza.

2. cikk
Pénzügyi hozzájárulás

(1) Az Unió vissza nem térítendő támogatás formájában 14 239 689 750 EUR összegű pénzügyi hozzájárulást bocsát Románia rendelkezésére. 10 211 538 399 EUR összeg 2022. december 31-ig áll rendelkezésre jogi kötelezettségvállalás céljából[9].

[8] HL L 424., 2020.12.15., 1. o.

[9] Ez az összeg az (EU) 2021/241 rendelet 6. cikkének (2) bekezdése szerinti kiadásokból Romániára jutó arányos rész levonása utáni pénzügyi allokációnak felel meg, amelyet az említett rendelet 11. cikke szerinti módszertannal összhangban számítanak ki.

Amennyiben az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésében előírt aktualizálás Romániára vonatkozóan 14 239 689 750 EUR összeggel egyenlő vagy annál nagyobb összegű maximális pénzügyi hozzájárulást állapít meg, további 4 028 151 351 EUR összeget kell rendelkezésre bocsátani, amely jogi kötelezettségvállalással 2023. január 1-jétől 2023. december 31-ig terhelhető. Amennyiben az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésében előírt aktualizálás eredményeként Románia esetében a pénzügyi hozzájárulás maximális összege nem éri el a 14 239 689 750 EUR-t, az aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulás és a 10 211 538 399 EUR összeg közötti különbség áll rendelkezésre ahhoz, hogy az (EU) 2021/241 rendelet 20. cikkének (8) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban 2023. január 1-jétől 2023. december 31-ig jogi kötelezettségvállalással terhelhető legyen.

(2) A Bizottság az uniós pénzügyi hozzájárulást e határozat mellékletével összhangban részletekben bocsátja Románia rendelkezésére. A pénzügyi hozzájárulás 13 %-ának megfelelő összeget, azaz 1 851 159 668 EUR-t előfinanszírozási kifizetésként kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást és a részösszegeket a Bizottság egy vagy több részletben folyósíthatja. A részösszegek nagysága a finanszírozási források rendelkezésre állásától függ.

(3) Az előfinanszírozást a finanszírozási megállapodás hatálybalépésétől függően és azzal összhangban kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást a részösszegek kifizetéseit terhelő arányos levonással kell elszámolni.

(4) A részleteknek a finanszírozási megállapodással összhangban történő rendelkezésre bocsátása a rendelkezésre álló finanszírozási forrásoktól és az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkével összhangban hozott bizottsági határozattól függ, amely szerint Románia kielégítően teljesítette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásával kapcsolatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. Az (1) bekezdésben említett jogi kötelezettségvállalások hatálybalépésétől függően a kifizetésre való jogosultság érdekében a mérföldköveket és célokat legkésőbb 2026. augusztus 31-ig teljesíteni kell.

3. cikk
Hitel formájában nyújtott támogatás

(1) Az Unió Románia rendelkezésére bocsát legfeljebb 14 942 153 000 EUR összegű hitelt.

(2) A Bizottság a hitel formájában nyújtott támogatást e határozat mellékletével összhangban részösszegekben bocsátja Románia rendelkezésére. A hitel 13 %-ának megfelelő összeget, azaz 1 942 479 890 EUR-t előfinanszírozási kifizetésként kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást és a részösszegeket a Bizottság egy vagy több részletben folyósíthatja. A részösszegek nagysága a finanszírozási források rendelkezésre állásától függ.

(3) Az előfinanszírozást a hitelmegállapodás hatálybalépésétől függően és azzal összhangban kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást a részösszegek kifizetéseit terhelő arányos levonással kell elszámolni.

(4) A részleteknek a hitelmegállapodással összhangban történő rendelkezésre bocsátása a rendelkezésre álló finanszírozási forrásoktól és az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkével összhangban hozott bizottsági határozattól függ, amely szerint Románia

kielégítően teljesítette a hitelhez kapcsolódó és a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásával kapcsolatban meghatározott további mérföldköveket és célokat. A kifizetésre való jogosultság érdekében a mérföldköveket és célokat Romániának legkésőbb 2026. augusztus 31-ig teljesítenie kell.

4. cikk
Címzettek

Ennek a határozatnak Románia a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök